

Pinksteren 2020 - FEEST VAN DE HERSCHEPPING

Het Paasfeest, Hemelvaart en ook het Pinksterfeest vieren wij dit jaar met gesloten kerkgebouwen. Vanaf half maart waren omwille van de volksgezondheid, in de ogen van de overheid en de Nederlandse bisschoppen, stringente regels noodzakelijk. Met name ouderen zijn extra kwetsbaar voor het rondwarende virus. En vooral oudere mensen verzamelen zich in onze kerkgebouwen voor het vieren van de liturgie. Een en ander impliceerde uiterste voorzichtigheid. Want de eredienst aan God mag geen bron van ziekte en dood van medemensen worden. Natuurlijk heeft dat bij veel gelovigen uitermate veel pijn en verdriet gegeven, niet in de laatste plaats ook bij de priesters en de bisschoppen. De onmogelijkheid om de Heilige Communie te ontvangen en de beperking tot de geestelijke communie is voor talrijke gelovigen een heel groot offer geweest. Mede door de grote discipline en uithoudingsvermogen van verreweg de meeste Nederlanders lijkt het virus enigszins onder controle te zijn. Maar zolang er geen afdoende medicijnen voor patiënten zijn ontwikkeld en vooral zolang er geen vaccin tegen het virus is gevonden, is uiterste alertheid noodzakelijk. Zowel van de regering als van ons als mensen van de Kerk.

Kerkelijke herschepping

Pinksteren vormt het feest van Gods Geest. Wij lezen in het Nieuwe Testament dat tijdens het eerste Pinksterfeest angstige en lamgeslagen leerlingen van Jezus weer moed vatten. Zij beëindigen een zelfgekozen afzondering. De deuren en ramen gaan open. In kracht van de heilige Geest verkondigen zij Gods grote daden met als kern Gods onvoorwaardelijke liefde en trouw in Jezus Christus. Pinksteren betekent in zekere zin de geboorte van de Kerk. De leerlingen staan op uit hun verlamming en vatten moed om als missionarissen te gaan getuigen. Tegen die achtergrond mogen wij Pinksteren het feest van de herschepping noemen.

Allereerst in Jeruzalem, maar al snel ook buiten de stad, worden volgelingen van Jezus actief. Eerst worden Joodse mensen aangesproken. Maar al spoedig wordt duidelijk dat God de poort van het geloof heeft opengezet voor alle mensen. Het Evangelie heeft een universele strekking. Uit alle volkeren, rassen en talen worden mensen uitgenodigd hun hart aan het Evangelie te geven en in vriendschap met de levende Christus te gaan leven.

In deze dagen beleven wij, als gelovigen in Nederland, in zekere zin ook een herschepping, of op zijn minst een kerkelijke herstart. De versoepelingen die maatschappelijk mogelijk zijn, bieden ook voor onze Kerk nieuw perspectief. Nog voorzichtig en stap voor stap. In de maand juni gaat het om eucharistievieringen met dertig gelovigen. En per 1 juli zal dat met honderd gelovigen mogelijk zijn. Op Sacramentsdag, zondag 14 juni, zal na drie maanden weer de Heilige Communie worden uitgereikt. Tenzij een tweede besmettingsgolf roet in het eten gooit en de overheid alsnog nieuwe beperkende maatregelen moet afkondigen. Alles bijeen zijn de versoepelingen een reden tot grote dankbaarheid.

De bisschoppelijke regels die vanaf 1 juni gelden, hebben niet overal gejuich opgeroepen. Sommige regels worden als extreem voorzichtig beleefd. Ik besef dat de bisschoppen veel van de pastores en besturen vragen om de kerkelijke herstart in goede banen te leiden. Het zou fantastisch zijn als de stringente regels spoedig kunnen worden versoepeld. Maar zolang het virus onder ons is, mag juist van de Kerk als morele instantie, worden verwacht dat zij optimaal zorgt voor de gezondheid van mensen. Ik heb alle vertrouwen dat pastorale teams en besturen op dit punt prudent zullen handelen.

Door de crisis zijn heel veel pastores op digitaal terrein creatief geworden. Gelukkig kon zo in veel gevallen de liturgie van de Kerk bij de gelovigen gebracht worden en kon ook op catechetisch en diaconaal terrein het nodige werk doorgang vinden. Zo hoor ik van meerdere priesters

dat zij langs de digitale weg catechese geven of met hun jongeren in contact blijven. Laten wij hopen dat bij de doorstart van het kerkelijk leven de mogelijkheden van de techniek optimaal worden benut voor een nieuwe missionaire inzet.

Maatschappelijke herschepping

Het virus heeft naast medische ook grote sociale gevolgen. Ik noem alleen al de eenzaamheid van ouderen én jongeren. Steeds duidelijker wordt echter ook de sociaaleconomische impact van de wereldwijde pandemie. Vele miljoenen mensen zijn werkeloos geworden en vele miljarden zijn verdampt. De coronacrisis raakt de wereld in een tijd van grote maatschappelijke uitdagingen. Wij stonden immers al vòòr de crisis voor de taak om de wereld tot 2050 rechtvaardiger en duurzamer te maken. Wij vierden dit jaar het lustrum van de encycliek *Laudato Si*. In 2015 schreef onze paus dit baanbrekende document en de inhoud is van uitermate groot belang tot op de dag van vandaag.

Paus Franciscus komt op voor een *cultuur van het leven*. In de visie van de paus gaat het dan niet alleen om het bescherming van het ongeboren leven en het oude, aftakelende leven maar ook om wereldwijde sociale rechtvaardigheid en de bescherming van de aarde als ons gemeenschappelijk huis. Wij moeten de komende jaren onze blik steeds meer verbreden en niet alleen zorgen voor mensen maar ook voor onze dieren en planten.

De directeur van het Sociaal Cultureel Planbureau, Kim Putters, citeerde recent in een interview het Engelse spreekwoord *Never waste a good crisis*. De coronacrisis vormt voor overheden, ondernemingen en burgers een extra uitdaging om de totale economie verder te verduurzamen, massale verspilling van voedsel en grondstoffen effectief te bestrijden en te komen tot een betere verdeling van de goederen van deze wereld. Om dit te realiseren doet de paus een oproep tot een ecologische bekering. Wij moeten recht doen aan de armen en vluchtelingen van deze wereld en goed omgaan met Moeder Aarde. In de komende jaren moet deze wereldwijde transitie meer en meer gestalte krijgen. Een geweldige opdracht voor de gehele mensheid. De Pinkstergeest kan christenen inspireren tot deze maatschappelijke herschepping die de komende decennia zal moeten plaatsvinden. Paus Franciscus roept in *Laudato Si* op tot een bundeling van alle spirituele krachten, christenen, andersgelovigen en ongelovigen. De inzet voor meer rechtvaardigheid en bescherming van de schepping vormt immers een opdracht voor alle mensen, ongeacht hun godsdienst of levensovertuiging. Wij geloven dat Gods Geest ver buiten de Kerk aan het werk is. Het ware, goede en schone buiten de christelijke cultuurkring mogen wij dankbaar zien als het werk van Gods Geest.

Kom Schepper Geest

Op weg naar het Pinksterfeest bidden wij om de komst van Gods scheppende en herscheppende Geest. Zowel kerkelijk als maatschappelijk staan wij voor grote uitdagingen. De Geest wil christenen inspireren om de verantwoordelijkheid van hun doopsel serieus te nemen en te bouwen aan missionaire parochies rondom Christus. Tevens staan wij voor de uitdaging om een bijdrage te leveren aan een maatschappelijke herschepping. Opdat recht wordt gedaan aan de waardigheid van alle mensen als schepselen van God en de aarde, die ons draagt en voedt, wordt beschermd. God is de eigenaar van deze aarde. Wij zijn niets meer dan rentmeesters en hoveniers.

Vanuit deze overtuiging wens ik u een Zalig Pinksterfeest.

+ Mgr. dr. Gerard de Korte
Bisschop van 's-Hertogenbosch